

65004

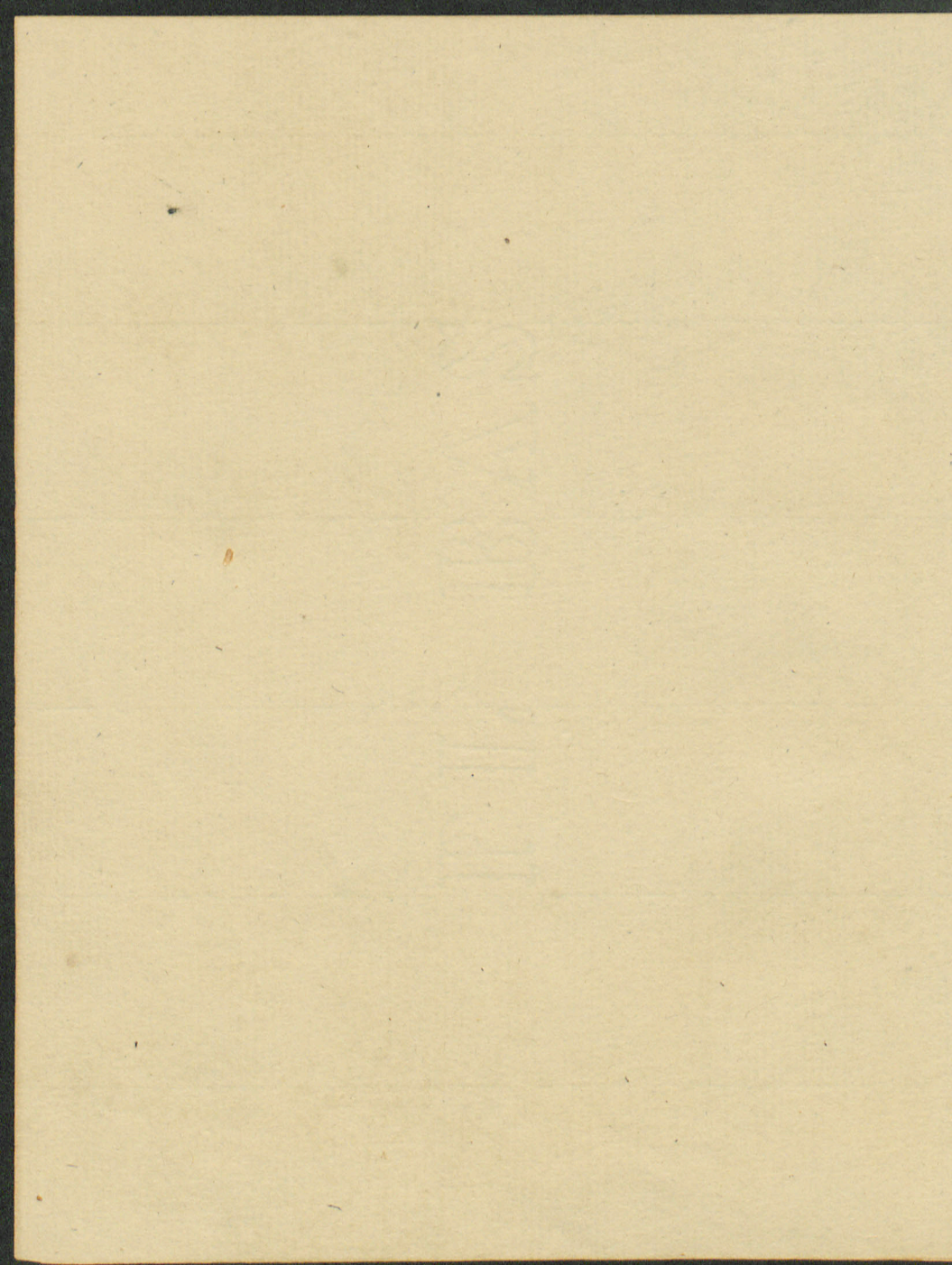

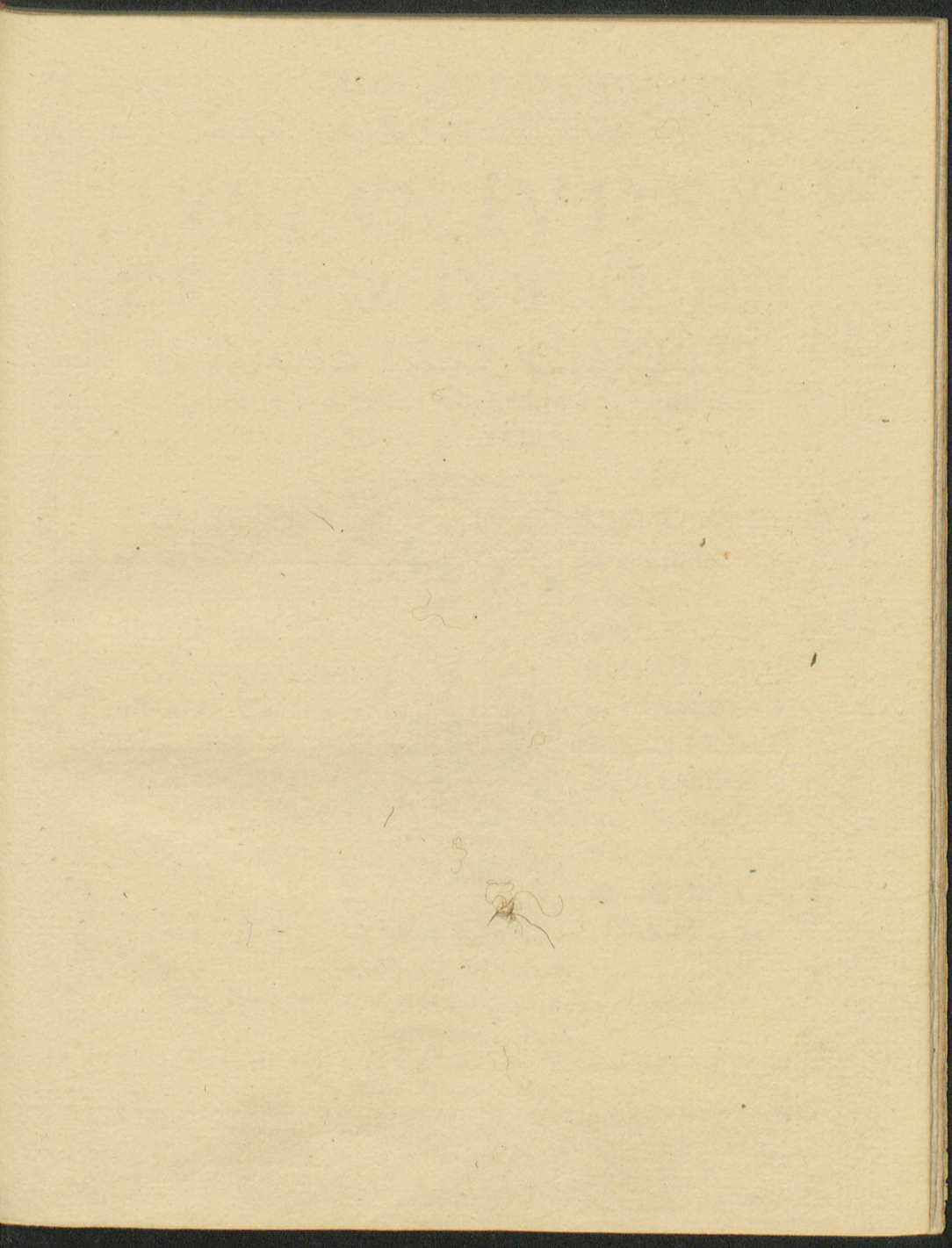
BIBLIOTEKA

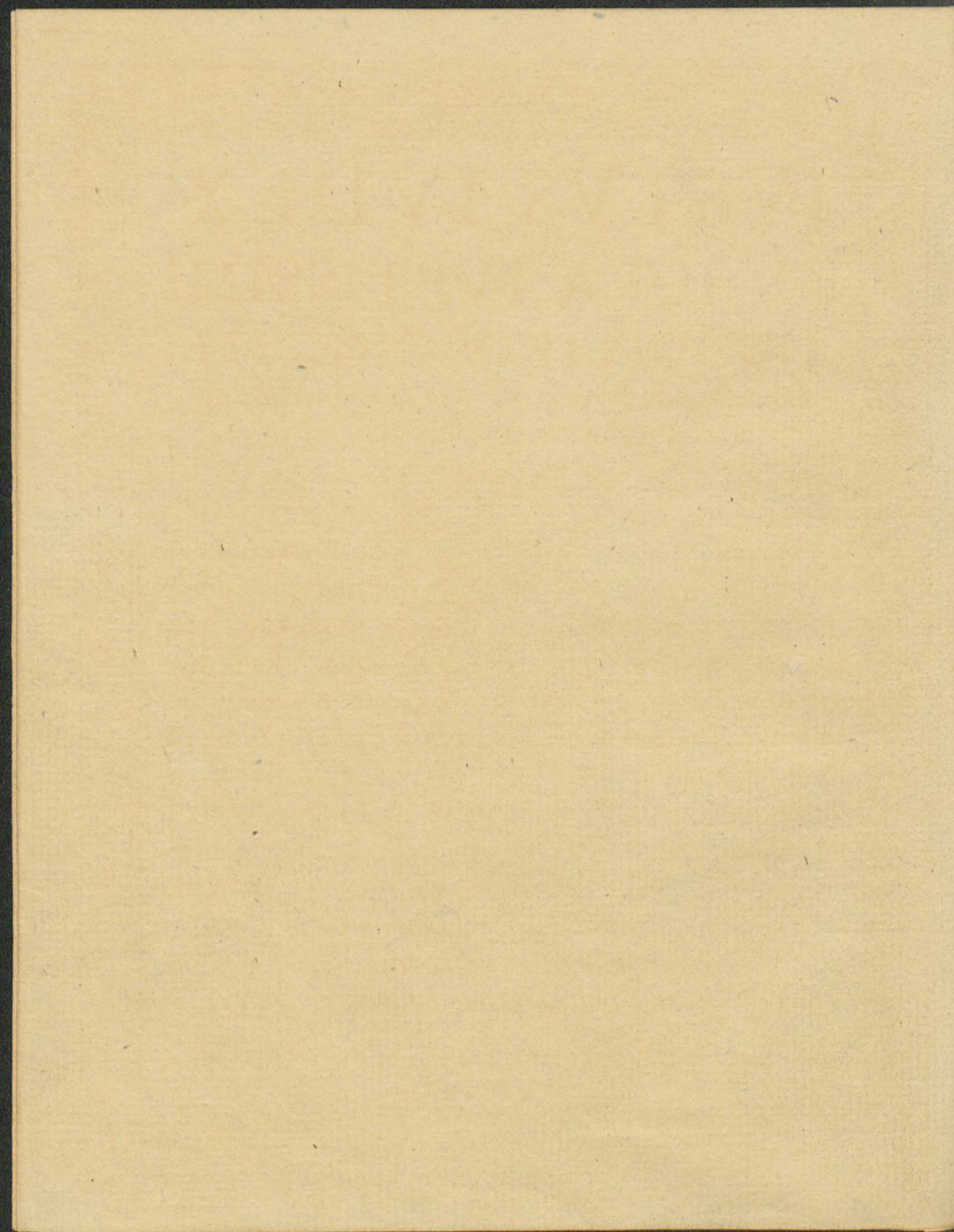
Zakt. Nar. im. Ossolińskich

XVII 4981

IVSTVS IVDEX.
EX IDEA IVSTISSIMI
IUDICIS IESV CHRISTI,
Omnibus Iudicibus CHRISTIANIS, adimi-
tandum propositus.

Nunc Iudicium
est mundi, nunc
Princeps huius
mundi eijcietur
foras: & ego si ex-
altatus fuero à
terra, omnia tra-
hã ad me ipsum.
Ioannis Capite
Duodecimo.

Arguet mundũ,
de Iudicio, quia
Princeps mundi
huius, iam iudi-
catus est. Iamq̃;
de manibus illi-
us ereptum est
Chyrographum
decreti, quod cõ-
tra nos erat, iam-
que est affixum
C R V G I.

41033

Cum Licentia Superiorum,

Per Fratrem Gabrielem Leopoliensem, Ordinis
Prædicatorum. P. G.

In suburbio IAWOROWIENSI, ad SANCTVM NICOLAVM
Anno Domini 1615.

41033

R O G A L A.

XVII - 4981 - III

Officio grandi, modo quo bene fungere **IVDEX**,
Rite tuæ, exæquat nobile stemma, domus
In Manibus vidit **MESSIÆ**, cornua vates,
ABACVC, belle quæ tibi magna notant
Cornua dura, manus signant ad magna gerenda
Fortes, quas Iudex debet habere bonus
Iustos dextra manus merito defendere debet,
At punire solet, Iure sinistra malos,
Hoc utrūq; facis **CHADZYNSKI**, ô Arbiter æquus,
Iustitiæ lances, dum tua dextra librat.
Perge bonis auibus, meriti cumulare maniplos
Virtute & titulis, cresce sub astra tuis.

Abac: 30

Admonitio Hebræorum Sapientis.

Pro Iustitia agonizare, pro anima tua & vsq; ad **Ecclt 4.**
mortem certa pro Iustitia, & Deus pro te vincet,
inimicos tuos.

Cum accepero tempus, ego
iustitias iudicabo.

Tunc dicent montibus cadite super nos, colli-
bus operite nos.

GENEROSO DOMINO,

D. G A S P A R O
C H A D Z Y N S K I,
I V D I C I C A S T R E N S I D I
S T R I C T V S W Ł A D I M I R I E N S I S.
D O M I N O E T B E N E F A C T O R I S V O.

VAMVIS OMNIA VERBA
Diuina, ex ore verbi incarnati
prolata, omni admiratione, &
consideratione sunt dignissima,
vtpotè ex inscrutabili & incom-
prehensibili thesauro, sapien-
tia & scientiæ Dei manâtia, Generose Dñe CHA-
D Z Y N S K I: illa tamen in maiorem admirationem, &
considerationem rapiunt animum meum quæ sunt
ab eodem perfectissimo salutis nostræ magistro, in
parabola hominis diuitis, mnas seruis suis distri-
buentis, atque ab eisdem rationem exigentis di-
cta, & in Euangelio æterno, in hæc verba notata:
DICO VOBIS QVOD OMNI HABENTIDA-
bitur & abundabit, huic autem qui non habet, &

Matt: 25.
Luca 19.

Epistola Dedicatoria.

quod videtur habere auferretur ab eo. Quibus verbis quid quæso mirabilius? Scimus & meminimus omnes, quod vnigenitus altissimi Filius, tantum ad amavit paupertatem, quod cum diues esset, pro nobis egenus factus est. Scimus, quod hic pauper qui non habuit, vbi caput suum reclinaret, sic amavit pauperes, quod illis primam beatitudinem dedicauerit dicens: **BEATI PAUPERES**, quoniam vestrum est Regnum cælorum; sicque illos omnibus diuitibus commendatos fieri voluit, quod omne datum in cibo, potu, vestimento, receptione, visitatione, redemptione sibi ipsi vendicaturum, sub iuramenti asseueratione protestatus sit, dicens: **AMENDICO VOBIS, QVIC** quid vni ex minimis istis fecistis, mihi fecistis, & quic quid vni ex minimis istis non fecistis, mihi non fecistis. Quid ergo obsecro quid hoc est? quod huic pauperi, vnicam manam habenti, & hanc iubet ab illo auferre, & dare illi diuiti, qui habes decem mnas Domini sui, etiam alias decem lucratus fuerat? Satis moleste & nimis indigne ferebat pijsimus Rex David, cum audisset à Propheta, diuitem quendam multas oves habentem, tulisse vnam ouiculam homini pauperi, & illam occidisse in gratiam cuiusdam hospitis sui: vnde etiam sublata voce exclamauit.

Matth: 5.

Matth: 25.

2. Reg: 12.

Epistola Dedicatoria.

mauit: VIVIT DOMINVS, QVIA FILIVS
mortis est, qui fecit rem hanc, & ouem quadru-
plam restituet, eo quod fecerit verbum istud, &
non pepercerit. Cur ergo filius David secundum
carnem, qui est fons pietatis & misericordiæ, con-
trariam fert sententiã contra iustum pauperem ser-
uum, dicens: AVFERTE AB ILLO MNAM,
& date huic qui decem mnas habet? Ille ipse di-
xerat olim: VÆ VOBIS DIVITES, QVI HA-
betis consolationes vestras in hoc mundo, & ecce
nunc solus addit illis magnam mundanam consola-
tionem, dum dicit: DICO VOBIS, QVOD O-
mni habenti dabitur, & abundabit. Ille ipse non
ita pridem dixerat diuiti adolescenti, viam salutis
à se quærenti: VADE VENDE OMNIA, ET
da pauperibus, nunc autem præcipit servis suis,
vt à paupere vnicam mnã auferrentes dent illam
diuiti, iam viginti mnas habenti. Valde equidem
est hoc mirabile, & diuitibus huius seculi nimis
plausibile, afflictis verò pauperibus supra modum
formidabile. Licet enim diuites huius seculi habe-
ant mnas plurimas, ex gratia DOMINI DOMINAN-
TIVM sibi datas, adhuc tamen plus habere, & magis
abundare cupientes, vi rapiunt illa exigua bona
pauperibus, quæ vident illos habere. Illis autem

Lucæ 6.

Matth: 19.

Marcio.

Lucæ 16.

plangen-

Epistola Dedicatoria.

plangentibus & lamentantibus, dicunt ad eos. Quid ploratis, aut quid tantas quærimonias contra nos exaggeratis? an non audistis quid dixerit ille Dominus, cuius benedictio diuites facit? HABENTIDABITVR, & abundabit, & huic qui nõ habet, & hoc quod videtur habere, auferretur ab eo? Cum ergo nos simus ditiores, necesse est, vt adhuc plus habeamus, & magis abüdemus ex hoc vestro exiguo, quod habere videremini. Sed õ sensum nimis exsensum, atque ex toto in sinistram partem peruersum, quem non solum horret illa lex Diuina, in tabulis lapideis exarata: **NON CON-**cupisces rem proximi tui, non seruum, non ancillã, non bouem, non asinum, nec omnia quæ illius sũt: verum etiam ipsa lex naturæ, quæ intus in ipsis visceribus, inuisibili atramento, sensibilibus tamen characteribus expressa, clare admonet, vt ditiores sustentent tenuiores, vt adiuuent imbeciliores, vt presto sint omnibus egentibus, opem illorum implorantibus. Non sic igitur non sic, vt illi falsò suspicantur, hæc sententia Domini & Saluatoris nostri debet intelligi, neque potest retorqueri ad hanc iniustam acquisitionẽ diuitiarũ temporalium, quas nemo tollet secum, sed debet referri acquisitionem diuitiarum spiritualium, in hunc modum. H A

Lex naturæ
monit vt di
uitis subue
niant pau
peribus.

BENTI

Epistola Dicatori a.

BENTI dabitur, id est habenti affectum bonum ad aliquam virtutem acquirendam, dabitur illi virtus desiderata: & qui habet zelum feruentem ad profectum virtutis, hic abundabit in meritis crescentibus, ex iteratis operationibus; prout patet in illo Sancto adolescente in Ægyptum vendito, cui etiam in terra aliena habenti affectum bonum, datæ sunt plurimæ virtutes, quibus sic abundauit, quod factus sit abundantior omnibus alijs, non solum coæuis, sed etiam senio confectis. Talem affectum habuit, & ille alter adolescens rufus & pulcher aspectu, & ideo datæ sunt illi plurimæ virtutes, cum maxima abundantia meritorum. Talem affectum habuit VIR DESIDERIORVM, & ideo misit illi Dominus per Angelum suum intelligentiam multorum misteriorum, & abundantiam cognitionis, arcanorum cælestium. Huic autem qui non habet & hoc quod videtur habere, auferretur ab eo, sic intelligendū venit: vt certo sciamus, eum qui nihil habet diligentæ & laboris, in acquisitione & quotidiano exercitio virtutum, & hoc quod vel ex naturæ inclinatione, vel politica obseruatione videtur habere, auferretur ab eo: Prout accidit primo regi Hæbreorum, qui licet habuit staturam supra alios ab humero & sursum eminētē, erat

tamen

Genesis 40.

Dani: 9.

1. Reg. 31.

Epistola Dedicatoria.

tamen PVER VNIVS ANNI in cōspectu Regis Regum:
vnde etiam non solum regnum terrenum, verum etiam
& illud æternum ablatum est ab eo, & ille ipse
tanquam seruus inutilis, per malum Dæmonium à
Domino immissum, in vita plurimū vexatus, post
modum per illius suggestionem ad vltimam despe-
rationem adductus, demum in tenebras exterio-
res proiectus est. Hoc idem accidit illi insolentis-
simo Regi Babilonis, qui appensus in statera inuen-
tus est minus habens, & ideo & hoc quod videba-
tur habere in regno temporali, & vsu vitæ præsen-
tis, atque in spe futuræ, ablatum est ab eo. Huius
etiam rei extat terribile exemplum in vita S. Bru-
nonis, de illo infelicissimo Doctore Parisiensi, qui
licet iuxta intuitum hominum videbatur aliquid
habere, tamē in conspectu Domini scrutantis cor-
da & renes, totum illud quod videbatur habere a-
blatum est ab eo; prout ipse horrenda voce iam fu-
neri tradendus denuntiavit, se esse iusto Dei Iudi-
tio accusatum, & iudicatum, ac demum condem-
natum. Timeat itaque piger & accidiosus, quoniā
EGESTATEM OPERATUR MANVS REMISSA, ita planè, vt
si in exercitio virtutis aliquis parum dormitauerit:
statim veniet ad eum quasi viator egestas, & accur-
ret paupertas quasi vir armatus, SOLA MANVS forti-
um stre-

Dan: 5.

In vitis Pa-
trum,

Prout 16.

Prout 6.

Epistola Dedicatoria.

um strenue laborantium, tantas diuitias parat, vt habenti detur non solum ad sufficientiam, verum etiam ad abundantiam. Quod cum diligentius expenderem, & studiosius cogitarem, cui hunc IUSTVM IUDICEM dare deberem, necessarium duxi, quærere, hominem habentem & abundantem, ne fortè ab hac sentètia Domini aberrarem. Cumque illa mea diuturna notitia obiecisset mihi D. Tuam, visum est mihi, quod inueni Virum habentem Iuris scientiam, & abundantem in zelo Iustitiæ: quod etiam visum est illi excellentissimo Viro, inter omnes Senatores subselij secularium primario, Qui singulari Iudicio suo D. T. in consortium Iudicij sui Castrensis adsciuit, & Iudicem tam magni & inclyti districtus instituit. Hoc idem videtur, & alijs plurimis hominibus, nobilitate & industria præditi, qui D. T. sententijs & decretis contenti, talem se Iudicem inuenisse gratulantur. Quapropter vt D. Tua plus habeat, & magis abundet in Iure & Iustitia, accipiat prompta manu & hilari vultu, hanc Idæam Iusti Iudicis, ipsum Iustissimum Iudicem IESVM CHRISTVM, cui semper intentus, omni studio & opera contende, vt sicut statera crucis illius fuit inflexibilis, sic statera Iudicij tui fiat immobilis, nec vnquam nutet, vel in hanc, vel

in illam

Epistola Dedicatoria.

in illam partem, etiam quouis grauissimo impulsu.
Et sic tandem erit, quod coram iustissimo Iudice
QVI ETIAM IVSTITIAS IVDICABIT, inuenies gratiam in præfenti, & gloriã in futuro, quod ego D. Tuæ omnibus votis meis exposco. Datum in suburbio Ioworowiensi, ad Sanctum Nicolaum ipso Die S. Francisci, Præciosissimis Stigmatibus iusti iudicis nobilissimæ consignati
A. D. 1618.

D. T. Supplex ad Deum.

F. Gabriel Leopoldita,
Ord. Præd.
P. G.

IVSTVS IVDEX.

Nunc Iudicium est mundi, nūc
 Princeps huius mūdi eijcietur
 foras, & ego si exaltatus fue-
 ro à terra, omnia traham
 ad me ipsum.

QVALES DEBEANT ESSE IVDICES,
 ET QVOMODO IVDICIA SVA EXER-
 CERE DEBEANT. EX HIS VER-
 BIS DEMONSTRATVR.

OMnem Christi actionem esse nostram instru-
 ctionem, nemo est qui ignorare vel negare
 possit. Cū enim primus Adam de terra terrenus,
 multos errores in suis actionibus commisisset, &
 vniuersam progeniem suā præuaricatione sua cor-
 rupisset, ecce apparuit in terra nouus Adam, de
 cœlo cœlestis, qui verbis & exemplis suis, omnes
 pristinos errores, aboleuit, atque omnium & sin-
 gulorum vitam, ad suam viuendi rationē reforma-

Genesis 3.

Sapient: 7.

uit, vnde etiam non immerito, ille solus appellatus est Speculum sine macula. quia in illo solo omnium virtutum species resplendent, & omnes pie sanctæque viuendi rationes, euidentissime patent. Quamuis enim plurimi inueniebantur inter Philosophos virtutum cultores, qui poterant dicere aliis hominibus. Nos sequimini, sectam nostram tenete, nostram viuendi rationem imitami, & nostras virtutes, tanquam in speculo contemplami, nequaquam tamen specula ipsorum carebant maculis, sed obfuscata fuerant magnis & horrendis turpitudinibus errorum, vitiorum, superstitionum, atque idolatriæ, quibus nihil sordidius & abominabilius potest inueniri. Fuerunt & alia specula multò pulchriora, inter gentem sanctam Iudæorū. Vt Moysis, Aaronis, Dauidis, Salomonis, Ezechix, nequaquam tamen poterant appellari, specula sine macula. Multis enim næuis fuerant respersa, atque euidentibus maculis ita inquinata, vt nullus alius possit dici, speculum sine macula, nisi solus Iesus Christus. Quia in illo solo omnium virtutum, & perfectionum Iudæ, sic relucet & corruscant, vt omnes & singuli, qui sunt, fuerūt, & futuri sunt, habeant sufficientissimum & absolutissimum exemplar omnium & singularū virtutum quæ vni-

cuique

Iustus Iudex.

3.

cuique sunt necessariae ad vitam praesentem, cum gratia Dei transigendam, & ad illam aeternam promerendam. In hoc enim speculo sine macula, possunt Idam suam inuenire, omnes ad statum Ecclesiasticum pertinentes, tam summi Pontifices, quam etiam alij Episcopi, & Sacerdotes. Christus namque est summus Pontifex, & Episcopus, animarum nostrarum, & Sacerdos secundum Ordinem Melchisedech, impollutus, immaculatus, a peccatoribus segregatus, & excellior caelis factus, qui cum sit Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech, ille ipse factus est Idam omnium Pontificum, & Episcoporum & Sacerdotum. In hoc speculo sine macula, possunt Idam suam videre omnes Eremitae, & omnes religiosi, si voluerint contemplari, Christum in locis desertis commorantem, & in orationibus pernoctantem, & cum immanissimo tentatore pugnantem, atque illum fugantem, siq; voluerint in Christo considerare, castitatem, obedientiam, & voluntariam paupertatem, & illam nimiam sollicitudinem, quam habebat circa salutem humanam.

Neque vero in hoc speculo sine macula, desunt pulcherrimae Idae, omnium & singulorum statuum, ad vitam Politicam pertinentium. Est

Iesus Christus est perfectissima Idam omnium ad statum ecclesiasticum pertinentium.

Iesus Christus est perfectissima Idam omnium ad statum

politicū per
tinentium.

enim in hoc speculo sine macula, Ideā omnium Regum, & Principum & Dominorum. Quia Iesus Christus est Rex Regum, & Dominus Dominantium, & Princeps pacis.

Psalmo 15.

Est in hoc speculo sine macula Ideā Senatorum. Quia IESVS CHRISTVS est magni consilij Angelus, contra quem non est scientia, non est Sapiaentia, in vniuerso mundo. Est in hoc

Lucæ 11.

speculo sine macula Ideā militum. Quia Iesus Christus est Gigas immensi roboris, à summo cælo egrediens, & vsque ad debellandas tartareas potestates progrediens, qui atrijs eius postibus æreis euulsis, & vestibis ferreis contractis, ipsum fortem armatum vicit, & spolia ipsius abstulit, & suis militibus distribuit. Neque verò deest in hoc

Esaia 53.

Psalmo 21.

speculo sine macula, Ideā seruorum & subditorum, vnigenitus enim altissimi Filius, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est se esse æqualem Deo, sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens in similitudinem hominum factus, insuper & inter hos factus est nouissimus virorum, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Non venit enim ministrari, sed ministrare, ita vt non detrectauerit discipulis suis, ex abiectissimo piscatorum genere congregatis, pedes lauare & extergere.

Inter

Iustus Iudex.

5.

Inter alias tamen Idæas omnium statuum, quas repræsentat hoc speculum sine macula, multo alijs euidentiore est Idæa iudicum, dum Iudicij sui formam proponens ait. **NUNC IUDICIUM** est mundi, nunc princeps huius mundi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsū.

In quibus verbis, omnes proprietates bonorum iudicum, mox iuuante gratia videbitis, si ad auctoritatem gratiarum deuote suspirare, & vestram diligentem considerationem, adhibere volueritis.

Quamuis omnes virtutes satis pulchrè compareant in hoc speculo sine macula, Iustitia tamen & Iudicum præ omnibus alijs pulcherrimè. Nec immerito. Cum enim Iustitia sit Regina virtutum tenens gladium quo resecat omnes excessus, qui possint succrescere in alijs virtutibus, & tenet altera manu libram, qua possit supplere omnes defectus illarum; ideo etiam debuit plus splendescere, & euidentius apparere, in Rege Regum, & Domino Dominantium, qui constitutus est Iudex viuorum, & mortuorum.

Iam ergo accedite propius, vt videatis perpicacius, omnes alias virtutes à longe stantes, Iudicium vero & Iustitiam, primum locum occupantes. Ecce à longe stat illa propria Regum,

Iustitia in speculo sine macula euidentiore præ omnibus alijs virtutibus.

Liberalitas.
Ioannis 6.

& Principum virtus, Liberalitas, qua olim multa millia hominum, pauit aliquot panibus, & paucis piscibus, valde enim obumbrat eam illa solitudo, de qua dicunt discipuli ad Christum. Vnde quis poterit saturare istos panibus in solitudine?

Matth: 8.

Ecce à longe stat, & illa admirabilis gratia curationum, qua Principibus commendatur, cura subditorum. Quamuis enim hic perfectissimus medicus, turbis sequentibus reddebat cæcis visum, surdis auditum, leprosis munditiam, mortuis vitam, obsessis libertatem, verumtamen multum illam obnubilat, quod surdum & mutum educit de turba seorsum, quod leproso præcepit dicens. Vade nemini dixeris, quod intrat in domum principis, & eijcit tibicines, & turbam tumultuantem, antequam suscitet filiam eius mortuam.

Gratia curationum.

Deuotio.

Ecce à longe stat, & illa summa deuotio Sacerdotalis, qua cadens in terram in faciem suam, ter rogabat Patrem suum. Quis enim potest illam euidenter contueri, in hac obscura nocte, in tam denso horto, præsertim cum sit auulsius à discipulis suis, iaceatq; pronus in terra?

Oblatio.

Ecce à longe stat, & illa oblatio acceptissima, qua Deus placatus, & totus mundus expiatus, est. Obnubilat enim illam vehementer maximus con-

temptus

temptus Sacerdotum, & Pontificum antiquæ legis, obnubilat illam spurcissimus mons Caluarix, obnubilat illam ignominiosissimum altare crucis, obnubilant illam tot, & tanta vulnera, ita plane, vt nihil aliud videre videamur, nisi quendam leprosum, non habentem speciem, neque decorem. A planta namque pedis, vsque ad verticem, non est in eo sanitas. Et vulnus & liuor, & tumens plaga, non est circumligata, neq; curata medicamine, neque fota oleo, vnde nec reputauimus eum.

Insuper autem & illa insignis victoria Christi, à morte resurgentis, vix à longe conspicitur. Quia obumbrata est persona hortulani, & specie peregrini. Sola autem iustitia, & potestas iudiciaria, sic est euidentis, vt instante termino iudiciorum, solus illam in publicum deducat, & omnibus palam demonstrer, dicens. NUNC IUDICIUM est mundi, nunc Princeps huius mundi eiicietur foras. Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum.

Quod certe non ob aliam causam, voluit tam clare demonstrare, nisi vt omnes iudicum electores doceat, quales debent iudices eligere, vtque omnes iudices electos informet, quomodo se debeant in suis officijs gerere, suaq; particularia iudicia, ad hoc vniuersale iudicium mundi in cruce

factum

Victoria.

factum, conformare. Quemadmodum enim est extra omnem cōtrouersiam, omnē motum sphaerarum inferiorum, à primo mobili dependere; sic omni caret ambiguitate, omnes aetiones humanas vitæ æternæ meritorias, descendere à Iesu Christo Domino nostro, in quo uiuimus, mouemur, & sumus, & sine quo nihil possumus facere. Quapropter necessariū est, vt omnes iudicum electores, simul cum electis quibusuis iudicibus, Lynceis oculis aspiciant, in hunc vniuersalem Iudicem, viuorum & mortuorum, qui causam hominum oppressorum, cum principe mundi se iudicaturum dicit.

NUNC IUDICIUM est mundi, nunc Princeps huius mundi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. In quibus singulis verbis, latent singula mysteria, & singulares doctrinæ. Ac in primis hoc. Nunc ostendit, quod talis iudex debet eligi, qui sit liber ab omnibus occupationibus & alienorum negotiorum intricacionibus, & seruitiorum obligationibus, ita plane, vt instantibus singulis terminis iudiciorum suorum, semper adsit præsto & dicat. Nunc iudicium est meum, mihi à fratribus meis per voluntariam illorum electionem commissum, per Regis autoritatem confirmatum, & per supremam Dei volunta-

Iustus Iudex.

9.

tem conceditum, & à me per iuramentum acceptatum. Nunc ergo opus est, vt omnes occupationes domesticas projiciam, vt omnes excusationes præscindam, vt omnes tergiuersationes repellam, vt cuncta diffugia abnegem, & nunc compaream in loco meo, meque præsentem exhibeam his, qui esuriunt, & sitiunt iusticiam. Quamuis enim in omnibus hominibus displiceat Deo illa vox tergiuersantium, & dicentium. Manda remanda, expectata reexpectata, modicum hic & modicum ibi, tamen cæteris omnibus, grauissimè peccat Iudex, qui negligit statuta tempora iudiciorum suorum, quia omittit hoc necessarium, **N V N C** à suppremo Iudice primo loco positum, & prima animaduersione dignum, vnde non solum in foro conscientiæ, multiplicis peccati efficitur reus, qui multis afflictis denegat iuris subsidia, sed etiam in iure Politico potest citari, & teneretur pænas exoluere. Nulla itaq; occupatio potest iudicem ab hoc **N V N C** excipere, præter solam causam, si est aliqua in ipsius iuramento, expressa: **IVRAMENTA ENIM TANTVM VALENT, QVANTVM SONANT**, & ex singulis verbis iuramenti examen fiet à iustissimo Iudice, qui aure zeli audit omnia. Quapropter satis impudenter, vel potius dicam,

Non licet negligere statuta temporis iudiciorum.

B

impie

impiè quidam dicunt, iuramenta Iudicum & Senatorum esse, quandam Cereoniam, non obligantem. Et vnde quæso hunc sensum excerpserunt, vel vnde hanc expositionem didicerunt?

Si est vana Cereonia genu flectere, ante Sacratissimam imaginem Crucifixi, & dicere coram multis testibus. **IURO DEO OPT: MAX:** Ergo etiam vanum est præceptum Dei, quòd ille solus proprio digitto, in tabulis lapideis exaravit, scribens. **NON assumes nomen Domini Dei tui in vanum.** Sed absit hoc de Deo dicere, vel sentire. Ergo etiam absit Sacrosanctum Iuramentum, Cereoniam appellare.

Sed dicet aliquis. Ecce careo pecunia, & destitutus sum equis & commitatu, quomodo ergo possum hoc **NUNC** implere: Huic ego respondeo. Quia satis magnam pecuniam habet, qui habet prudentiam. Quid enim prodest stulto habere pecuniam, cum sapientiam emere non possit? Satis bonos equos habet, qui habet propensam, & alacrem voluntatem seruiendi Fratribus, & conciuibus suis, satis fideles seruos habet, qui habet virtutes statui suo seruientes. De hac autem pecunia materiali, & de commitatu temporali, debuit fieri prima cogitatio, ante officij acceptationem, &

iuramen-

juramenti emissionem. Iam enim post hæc nihil aliud restat, nisi omnem diligentiam adhibere, ut non committatur periurium, cum damno Reipub: & cum iactura salutis æternæ. Calua itaq; est ista excusatio, quàm nullus adducit in medium, quando sunt captanda priuata commoda, vel timentur personalia incommoda. tunc enim & pecunia facîle acquiritur, & equi sine mora iunguntur, & cõmitatus plusquam necessarius colligitur.

Sed non solùm Iudices aliorum, hoc **N V N C** debent attendere, verum etiam omnes iudices particulares, qui volunt seipfos de suis factis iudicare, coram iustissimo Iudice, qui non iudicat bis, in idipsum attestante Apollolo, qui ait: **SI NOS METIPSOS IVDICAUERIMVS, NON IUDICABIMUR.** Quod satis liquido patet, in exemplo impijsimi Manassis Regis Iudæorum, qui postquam seipsum iudicauit, de suis grauissimis sceleribus, non est iudicatus à Deo, ad supplicium æternũ quod meruerat, sed etiam ex his temporalibus vinculis solutus, atque ex squalidissimo carcere, eductus est in libertatem, & Regiam dignitatem.

Iudicauit seipsum Publicanus, qui à longe stãs, nolebat oculos in cælum leuare, & satisfactionem de seipso exigens, percutiebat pectus suum dicens:

Manasses.

Publicanus.

DEVS PROPITIUS ESTO MIHI PECCATORI, idcirco non est iudicatus ad poenam, sed admissus est ad iustificationis inæstimabilem gratiam.

Zachæus.

Iudicauit seipsum Zachæus, stans coram supremo Iudice, & dicens: ECCE DOMINE DIMIDIUM bonorum meorum do pauperibus, & si aliquem defraudaui, reddo quadruplum. Etece seuerissimus iudex, factus est illi benignissimus Saluator, dicens ad illum: Hodie huic domui salus facta est.

Hoc & nobis omnibus, & singulis potest obtingere, si voluerimus ante iudicium parare talem iusticiam, qualem faciebat Rex & Propheta, qui non solum dolebat pro peccatis, non solum est confessus coram Propheta; Verumetiam induebatur cilicio, & genua illius infirmata sunt à ieiunio, & caro ipsius immutata est propter oleum, & ideo confidenter dicebat ad Dominum. FECI IVDICIUM & iusticiam, non tradas me calumniantibus me. Hoc autem iudicium cum iusticia coniunctum, NVNC facere debemus, in hoc præsentis tempore, de quo non est nisi NVNC. Iam enim præteritum elapsum est, nec potest à quouis reuocari. Futurum quoque nondum venit, nec quisquam habet Priuilegium, quod illud possit obtinere, quin

etiam

etiam hoc momentum quod habemus, potest amara mors nobiscum diuidere, atque iuxta antiquam diuisorum artem, potest sibi vindicare maiorem partem. Sunt enim multi, & fuerunt, & futuri sunt, qui in primo mensæ accubitu, cum prima

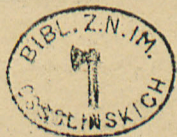
offa, simul prandium & vitam finierunt. Sunt multi & fuerunt, & futuri sunt, qui ebrietates suas, simul cum anima euouerunt. Sunt multi & fuerunt, & futuri sunt, quibus mors somnum temporalem, in somnum læthalem, commutauit. Sunt multi & fuerunt, & futuri sunt, qui in procinctu viæ substituerunt, quidam in medio perierunt, quidam pro termino sibi proposito, à quo cito cum lucro reuerti debebant, luctuosissimum terminum vitæ inuenerunt.

Quapropter stultissimi sunt illi homines, qui hoc momentaneum NVNC, vno velocissimo anheliu proferendum, plenis buccis, & tardissima voce promunt. Ineptissimi sunt scriptores, qui hoc breuissimum NVNC, in minimo infanti lingue, minusculis scribendum, in spatiosissima membrana depingunt, & quam maximis literis exarare contendunt. O quam magnis literis hoc breuissimū NVNC, ceperat pingere Alexander Magnus, qui non contentus totius mundi Imperio, cum fieri

Alexander
Magnus.

B 3

affecta-

Abſalon.

affectabat etiam plures mundos possidere, quos il-
 li quidam insipientissimus Philosophus voluit per-
 suadere, sed ecce vix depinxit duas literas N. V. Ita-
 tim eripuit illi mors calamum, & labefactavit manū
 ipsius, & illum ipsum in momento, intrusit in monu-
 mentū, dicēs illi. Iam satis est, quod huc vsq; vixisti.
 quōd tam multos afflixisti, & peremisti. Nunc iam
 cessa ab hac tua superba mente. Nunc iam cede
 alijs. Nunc iam descende in foueam. O quam ma-
 gnis characteribus, cæperat scribere hoc breuissi-
 mum NVNC, ambitiosissimus Abſalon, qui col-
 lecto exercitu, fecit validissimam conſpirationem,
 contra pijsimum Parentem suum. Cumq; iam
 accepisset maximam membranam, in qua sibi vo-
 luit Priuilegium Regale, in hunc sensum scribere.
 NVNCREGNABO, NVNCDeliciis fru-
 ar, nunc diuitijs Regalibus affluam, non potuit
 hoc perficere, sed ramo arboris suspensus, cæpit
 palpitare, & à tribus hastis in corde infixis, co-
 actus est miserimè interire. O quam magnis chara-
 cteribus hoc minimum NVNC, voluit scribere
 superbissimus Antiochus, sed quamprimum admo-
 uit manum ad scribendum, statim illam retrahere
 coactus est, propter nimium dolorem viscerum, &
 propter nimiam molestiam vermium, à quibus a-

Antiochus.

trocissimè

Iustus Iudex.

15.

Diues.

trociscis corrodebatur, & ad fatidissimum interitum trahebatur. O quam magnis characteribus hoc minutissimum NVNC, voluit scribere ille opulentissimus Diues, qui dicebat: Anima mea epulare, habes enim plurima bona in annos multos reposita. Sed & huius scripturam interrupit vox cælestis dicens: Stulte, hac nocte reppetent à te animam tuam, hæc autem quæ præparasti, cuius erūt? Hoc idem accidit infelicissimo Arrio, qui dum incepisset scribere illa superbissima verba. NVNC INGREDIAR Ecclesiam Cathedralem, Nunc opprimam Patriarcham, Nunc stabiliam errores meos, Nunc habebō sectatores quam plurimos, Nunc celebrabo nomen meum pervniuersam terram, & ecce statim mors inexorabilis accessit, & viscera illius conturbauit, & stimulando eum, monuit, dicens: Nunc desine ab ira, & derelinque furorem, noli æmulari, vt maligneris. Nunc descende in hanc spurcissimam cellam stercorariam, & exonera inflatissimum vētre tuū. Nunc eijce sordidissima intestina tua, cum hac pestilentissima anima tua. Quod statim, & in ipso velocissimo nūc impletū est.

Arrius.

Nolite ergo & vos, hoc indiuisibile punctum in minutissima arena pūctandum, in maxima tabula depingere, seipso fallentes his vmbis non ne-

cessarijs,

Sap: 5.

cessarijs, quæ res præsentés monstrant, quasi longè distantes, & perniciosissimè fugientes ostédunt, quasi immobiliter stantes. O quam multos hæ vmbra deceperút, & in vmbra infèrni detruferunt. Multi enī tenétes Tympanū, & Cytharam in puncto, in infernum descenderunt, in quo sine intermissione, repetunt illam miserandam lamentationem suam. QUID NOBIS PROFVIT SVPERBIA, AVT diuitiarum iactantia, quid contulit nobis? Transierunt ista omnia tanquam vmbra, & tanquam nuncius præcurrens, & tanquam nauis, quæ pertransit fluctuantem aquam, cuius cum præterierit, non est vestigium inuenire, neque semitam carinæ eius influctibus, aut tanquam avis, quæ præteruolat in aëre, cuius nullum inuenitur argumentum itineris illius, sed tantum sonitus alarum, verberans leuem ventum, & scindens per vim itineris aërem, commotis alis transuolauit, & post hoc nullum signum inuenitur itineris illius, aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum, diuisus aër, continuo in se reclusus est, vt ignoretur transitus illius. Sic & nos nati continuo desijmus esse, & signum quidem virtutis, nullum valuimus ostendere, in malignitate autem nostra, consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt. Quia spes

mpij tanquam lanugo, quæ à vento tollitur, aut puma gracilis, quæ à vento dispergitur, aut tanquam fumus, qui à vento diffusus est, aut tanquã memoria hospitis vnius diei prætereuntis. Quapropter

Quid tibi cum Fuit, aut Erit ? Est valet vnum.

Plusquam mille Fuit. verum Est hoc vitur als

Abuolat & nostras moras detrudit in orcum.

Audi itaq; consilium sapientis dicentis. **Q V O D**

P O T E S T M A N V S T V A I N S T A N T E R O

perare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia,

nec scientia erunt apud inferos, quo tu properas.

Properas autem velocissimè. Quia & manus tuæ

veloces ad effundendum sanguinem, & pedes tui

veloces, vt currant in malum, & totus quantus,

quantus es lætaris, cum malè feceris, & exultas in

rebus pessimis, non timens Dominum fortem, &

terribilem, qui singulis horis & momentis exercet

iudicium suum, & potest nunc contra te proferre

irreuocabile decretum. Si enim conscendere pos-

ses in aliquem montè, ex quo possis videre, quid

in tota terra, & in toto mari nunc agatur, procul-

dubio videres in singulis ciuitatibus, & villis, &

domibus quosdam infirmantes, quosdam agoni-

zantes, quosdam morientes, videres mortem graf-

Ecclesi. 9.

fantem, & cum summa violentia quosdam decolantem, quosdam strangulantem, quosdam igne comburentem, quosdam febribus & varijs morborum generibus perimentem, quosdam periculis fluminum, periculis in mari, periculis itinerum, periculis latronum, periculis in falsis fratribus affigentem, & miserè trucidantem. Ergo ne tu effugies ista? Nunquid tu non es homo! vt putes aliquid humani à te esse alienum? Nunquid tu melior es illis? O te insensatum, si existimas hæc ad te non peruentura, quibus ad omnes liberri- mus patet accessus. Nunc itaque teipsum sic emenda & corrige, & ita singulis horis & momentis viue, vt ingruente vltimo termino possis lætus mortem aspicere, dicens:

Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei, salutare tuum.

Quod parasti, ante faciem omnium populorum.

Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Israël.

Quod si scire vultis, vos qui iudicatis alios, vel etiã seipsum, quare tam studiosè hoc NVNC obseruare debeatis. Scitote & mementote, quod ideo, quia iudicium quod tractatis, est iudicium

mundi

Iustus Iudex.

mundi. Scitis enim quod quilibet homo à sapientibus huius sæculi, est nuncupatus minor mundus, neque etiam hoc ignoratis, quod quilibet homo ab ipsa increata Sapientia vocatus est omnis creatura, dum dixit Apostolis. Ite, prædicate Evangelium omni creaturæ. Vnde etiam & hoc necessario scire debetis, quod Iudicium vestrum, est Iudicium mundi. Quia non solum omnis mundus subiectus est homini, sed etiam omnes creaturæ inveniuntur in homine. Est namque in homine cælum, de quo dicit ille ipse, cuius sedes cælum est, Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus. Est in homine sol, quia in illo est ratio, quæ illuminat densissimas ignorantiae tenebras.

Est in homine luna, quia in illo est voluntas pavidæ, aliquando crescens, aliquando decrescens. Cogitationes enim hominum pavidæ, & incertæ providentiæ nostræ. Sunt in homine stellæ, tam erraticæ, quam etiam fixæ. Habet enim homo varios discursus, huc & illuc transcurrentes. Et habet suas fixas demonstrationes, quæ illi adhærent immobiliter.

Sunt etiam in homine venti, plenus est enim varijs affectibus, hinc & inde flantibus.

Sunt in homine quatuor Elementa, ignis, aër,

aqua

19.

Homo est
minor mundus.

Luna voluntas.

Stellæ.

Venti.

4. Elementa.

Arbores.

aqua, & terra. Ex his enim est compositus, & iisdem viuit, & sustentatur.

Sunt in homine arbores bonæ & malæ, de quibus ait ipse orator vniuersorum. Aut facite arborem bonam, & fructum eius bonum: aut facite arborem malam, & fructum eius malum. Quia ex fructibus arbor cognoscitur.

Bestiæ & vniuersa pecora.

Sunt in homine Bestiæ, & vniuersa pecora, est Leo in iracundo, est Virus in crudeli, est Lupus in rapace, est Sus in vorace, est Equus & Mulus in lasciuo, est Vulpis in astuto, est Canis in obtrectatore, est Simia in adulatore. &c.

Volucres cæli.

Sunt in homine volucres cæli. Est Aquila in contemplatiuo, est Pelicanus in misericorde, est Columba in simplice, est Turtur gemens in pœnitente, est Strutio in crudeli, est Coruus in procrastinante, est Miluus in rapace, est Vultur in vorace, est Accipiter in audace, est Falco in procace, est Pica in loquace, sunt Noctuæ & Vespertiones, in his, qui noctem vertunt in diem.

Mare.

Est in homine Mare. Cor enim impij quasi Mare feruens, quod non potest quiescere, Cor autem Viri pij, simile Crystalo, quod est in conspectu Dei.

Pisces maris.

Sunt in homine Pisces Maris, est in homine

Cæcus

Iustus Iudex.

21.

Catus, qui magnitudine ventris sui, occupat quatuor iugera agri, dum inuenitur in aliquo tanta magnitudo auaritia, vt semper iungat domum ad domum, & agrum ad agrum. est Luceus in homine violento, qui persequitur inopem, & deuorat pauperem in abscondito. Est in homine delicato pinguis Carpio. Est tinca in avaro, & luto dedito. Est in homine varietas fructuum, vel carnis, vel spiritus.

Cum autem infernus sit in centro terre, & hic etiam inuenitur in quibusdam, vt patet in iracundis, & assiduas rixas, & increpationes, & turbationes miscensibus.

Et per consequens, sunt in quibusdam Diaboli. Est Asmodeus in lasciuo, iuxta vocem Raphaelis Archangeli, ad Tobiam dicentis, quod in his potestatem habet Dæmonium, qui sicut Equus & Mulus inhiant suæ voluptati.

Est Astaroth in violento, qui fores alienas effringit, & explorat, atque diripit res alienas. Astaroth enim interpretatur Fractura exploratorum.

Est Baal in avaro. Quia sicut ille est hians vel deuorans. sic & omnis avarus.

Est Belial in dissoluto & licentioso, quia sicut ille, sic & iste est sine iugo.

Est Beelphegor Dominus vetustalis, in eo qui

Asmodeus.

Astaroth.

Baal.

Belial.

Beelphegor

non vult deponere veterem hominem cum actibus suis.

Belzebub.

Est Belzebub in homine vano. Quemadmodum enim hîc est Dominus Muscarum, sic iste possessor vanitatum & mendaciorum.

Behemoth.

Est Behemoth in quolibet Sodomita, nam sicut ille, sic & iste est Bestialis.

Chamos.

Est Chamos in tergiuerfante, & à bono proposito recedente. Nam & hic nihil aliud est nisi recedens. Est Leuiathan magnus Draco in diuite iniquo, qui minores pisces capit & deglutit.

Leuiathan.

Moloch.

Est Moloch in astuto, qui retia expandit in capturam aliorum.

Sed quid necesse est singulatim enumerare Dæmonia, cum in quodam homine tēpore Iesu Christi, inuenta est legio, quæ iuxta computum militarem continet. 6666. Cùm igitur ex supradictis liquidissimè constet Iudicium vnus hominis posse appellari Iudicium mundi, & Iudicium omnis creaturæ, sequitur quòd cum tanta celeritate ac diligentia exequendum est, vt quamuis vna tantum actio vnus hominis penderet in Registro, non deberet omitti Iudicium. Ecce enim & ipse supremus Iudex, non grauatur descendere in Paradisum, vna tantum pendente actione inter Præuaricatorem, & Serpentem.

Genesis

Vna

Iustus Iudex.

23.

Vna tantum actio fuit, inter crudelissimum Caijm, & innocentem Abel, & tamen innocentie defensor, & crudelitatis Vindex iustissimus, solus hanc causam ventilauit, solus seruator fuit, solus ore proprio, contra fratricidam Decretum formauit, & promulgauit.

Hic etiam Mariam Sororem Moyfi, contra fratrem suum murmurantem solus iudicauit, & lepra puniuit.

Hic idem solus ligna Sabbatho colligentem, mandauit extra castra educere, & vniuersę multitudini lapidibus obruere.

Hic idem solus iudicauit vnum Acham, qui de anathemate Hiericho tulerat, præcipiens eum cum omni possessione sua comburere. Sed & tu qui Iudex es tuipsum, statim institue Iudicium, & fac Iustitiam etiam contra vnum minimum peccatum, quod commisisti. Qui enim minima negligit, paulatim defluit. An forte ignoras? quod etiam sæpè necat morsu, spatiosum Vipera taurum. An ignoras? quod à cane, non magno sæpè tenetur aper? Si ergo non toleras minimum lapillum in calceamento, terrentem pedem tuum, cur debes tollerare minimum peccatum, quod stimulat conscientiam tuam?

Exodi

Num.

Iosue

Quod

Quod si iudicium particulare, vel etiam personale, est iudicium mundi, quid quaso putandum de iudicijs Castrensibus, vel Terreſtribus, vel Tribunalitijs, vel Comitialibus. Equidem iudicia iſta, iudicia ſunt mundi. Quia ad illa concurrunt multi homines & varij ſtatus, cum multis & varijs controuerſijs, & actionibus ſuis. Et ideo cum timore & tremore debent talia iudicia tractari, & cum ſuma diligentia iuſtiſſimis decretis terminari.

In omnibus autem iſtis iudicijs, nihil aliud attendere debent iudices, niſi vt Princeps mundi eijciatur foras. Hæc eſt prima actio, quàm in Regiſtrum omnium controuerſiarum primum inſcribere debent. Omnes enim cauſæ litigioſæ, ab ipſo originem ducunt. Quia ille eſt Pater diſcordiarum, & inuentor omnium turbationum. Quis ſit autem Princeps mundi huius, ſi quis fortè ignorat, ſcere debet, quod nullus alius, niſi Diabolus, qui regnat ſuper omnes filios ſuperbiæ. Abſit enim, vt Diabolum Principem mundi, ita dictum, exiſtimeamus, vt eum calo & terræ dominari credamus. Non enim eſt ipſe author mundi aut gubernator; quemadmodum nonnulli falſo exiſtimant, ſed mundus hic pro prauis hominibus, qui ſecularia deſideria ſeſtantur, & ſuis indulgent cupiditatibus ſu-

mitur. Tantum enim horum Princeps Sathanas est, qui eis pro suo arbitrato principatur, præcipientesque in grania scelera inducit per suos ministros, tam malos Angelos, quam etiam malos homines, qui nonnunquam peiores fiunt ipsis Dæmonibus, qui utiq; solent fugari, signo sanctæ Crucis, & aqua lustrati, solentq; expelli exorcismis & coniurationibus, quibus homo peruersus, nequaquam potest abigi, prout patet in Iudæis, CHRISTVM ad mortem expetentibus, qui ipso Diabolo crudeliores facti, nolebant desistere à suo nequissimo proposito, cum iam Diabolus suam sententiam mutasset, & Christum de manibus Pilati liberare voluisset. Sedente enim Pilato pro Tribunali, misit ad eum vxor eius, ex instigatione Diaboli, mota dicens: Quid tibi, & iusto huic? Multum enim passa sum per visum hac nocte, propter eum? Non immerito itaq; ille ipse, qui vidit Sathanam tanquam fulgur de coelo cadentem, appellauit Diabolum inimicum hominem, per hanc enim noui nominis impositionem declarauit, inimicum hominem, esse peiorem ipso Diabolo. Et hinc illud ortum est, commune lamentum afflictorum hominum, dicentium: Malem cum Diabolo, quam cū hoc impijssimo homine certare. Hic itaq; ex-

Mali homines peiores sunt Dæmonibus.

crabilis Princeps mundi, habet in toto mundo plurimos seminatores discordiarum, & executores iniuriarum, qui vocantur filij Belial, id est absque iugo, per quos ille concitat rixas, iurgia mouet, discordias suadet, tumultus & bella miscet, & pacem publicam turbat, & mutuam charitatē quæ ex Deo est, è medio tollit. Quapropter & ille ipse, & omnes complices illius, debent omnino, per bonos & iustos Indices, eijci foras, ex omnibus ciuitatibus, Prouincijs, & Regnis, vt hic impietatis author, non habeat vbi ponat pedem, quandoquidem iam semel eiectus est de mundo, per vniuersalem iudicem mundi. Ne autem postea redeat, obuiandum est illi iustitia, & iure, atq; diligentissima legum custodia, & executione. Sed & tu, qui per veram contritionem, & synceram confessionem, eiecisti Principem mundi, ex tuo minori mundo, omni cura & vigilantia contende, ne amplius ad te reuertatur. Ecce enim iuxta ipsius supremi Iudicis denuntiationem, ambulat per loca arida, quærens requiem, quam non inueniens ait. Reuertar in Domum meam, vnde exiui. Et assumptis septem spiritibus nequioribus se, ingressi habitant ibi, & sunt nouissima hominis illius, peiora prioribus.

Hunc

Iustus Iudex.

27

Hunc autē perniciosissimū regressum hic solus Iudex potest prohibere, qui exemplo supremi Iudicis, eleuatus est à terra. Sedit enim Iudici pro Tribunali, nulla habenda est ratio terrenæ cognationis, nullus habendus est respectus Patris & matris, fratrum, sororum, consanguineorum, cognatorum, amicorum, benefactorum. Quia omnes isti sunt terra, de qua illi exeundum est, exemplo Patris omnium credentium, ad quem Deus dicit. Egredere de terra tua, & de cognatione tua. Quod si vultis videre Iudicem à terra eleuatū, nō grauabor deducere ante oculos vestros, illum primum Regem Iudæorum, qui vocabatur Saul. Hic enim cum edictum fecisset in Castris suis, ne aliquis gustaret quidquam ante partam victoriam, & cognouisset ex oraculo Diuino, quod in Castris esset prauaricator, statim illum omni cura & studio, quarere cepit, & postquam filium suum Ionatham, diuina sorte ostensum reperit, statim semetipsum à terra sic eleuauit, quod clarissima voce mortis sententiam, contra illum promulgauit, dicens. Hæc mihi faciat, & hæc addat Dominus, quia morte morieris Ionatha.

Sed & ille satis alte fuit à terra eleuatus, de quo scribit Thomas Episcopus Cantipratanus. Erat

Iudex eleuatus est à terra.

Genesis

Thomas Cantipratanus.

quidam Iudex, qui irremissibili sententia capit-
tis adulteria, in sua ditione puniebat, qui cum le-
cto mortali decubuisset, filius ipsius licentiam pec-
candi, ex Patris infirmitate arripiens, adulterium
perpetrauit. Quo audito pater iussit delegatis su-
is Iudicium contra filium suum instituere, & con-
uictum capitis poena punire. Cùm autem illi ex
coniuuentia dissimularent, atque differant, imò
etiam pro filio, intercessionem suam ad eum interpo-
nerent, iussit filium ad se vocare. Cumque pro-
pius quasi Patrem deprecaturus, ad lectum ipsius
accessisset, statim pugione à Patre perfosus, in bre-
ui diem vltimam clausit. Dum verò instaret Patri
terminus vitæ, iussit Sacerdotem aduocare, vt
possit peccatorum suorum confessionem facere,
& sacrosanctum Viaticum accipere. Cùm autem
nullam filij occisi mentionem faceret, & propter
hoc illi Sacerdos Eucharistiam denegaret, petijt, vt
eam sibi saltem demonstraret. Quo annuente, &
pixidem aperiente, statim sacratissima hostia euo-
lando, vsque ad os Iudicis illius peruolauit, &
eum desideratissimo Viatico, recreauit.

Hoc tamen exemplum, non licet alijs Patri-
bus imitari, qui non sunt absoluti Iudices alicuius
Reipub: prout ille fuit. Aliud enim est Ius pater-
nitatis

nitatis, aliud autem iudiciariæ potestatis.

Non fuit à terra eleuatus Heli Sacerdos, Iudex
 Hæbreorum, qui, sciens Filios suos impie agere co-
 ram Domino, tamen conuiebat illis, & ideò gra-
 uissimum Iudicium pertulit, non solum in illis, sed
 etiam in semetipso. Debet itaque omnis Iudex e-
 leuatus esse à terra, & ab omnibus terrenis respe-
 ctibus. Quod etiam antiqui Sapientes innuebant,
 qui iusticiam velatis oculis pingebant, denotan-
 tes, quod Iustus Iudex, nullum debet habere respe-
 ctum personarum, neque debet intueri, si magnus
 vel paruus, astat coram illo, si fortis vel imbecillus,
 si diues vel pauper, sed tantum causas illorum intue-
 atur, & iustè iudicet, reddendo unicuique quod su-
 um est: cuius rei satis euidens documentum, extat
 in Cyropedia Xenophontis, in cuius Schola Ri-
 baldus quidam staturæ procera, habens paruam tu-
 nicam, detraxit minori tunicam magnam, quàm il-
 le habebat, & suam paruam illi dedit. Cum
 que paruus ille cucurrisset ad Iudicem, qui eo
 die ex suo ordine, causis Scholaribus præfuerat,
 & illum magnum, in Ius ad eum vocasset, decre-
 uit ille nouus Iudex quadam æquitatis specie ad-
 ductus, vt magnus magna veste, vi erepta gau-
 deret, minor autem, veste minore, ad staturam

suam competente fieret contentus, sed minore ad ipsum Xenophontem appellante, aliud decretum est formatum, & plagis in nuda cute illius iniusti Iudicis, in hunc sensum exaratum. Vnusquisque quod suum est, semper in tuo iudicio, possideat.

Et o vtinam his iniquissimis temporibus, aliquis Xenophon exurgat, qui cassatis iniustissimis decretis, doceat fauorabiles Iudices, iuste iudicare, & unicuique, quod suum est, reddere. Sed dubito, quod puerili virga possit illos corrigere, forte enim necesse esset grauibus baculis, vel acutis gladijs, in illos animaduertere, non enim tunicas scholarium iniuste iudicant, sed magnas possessiones, minoribus violenter ereptas, maioribus decernunt. Non sunt iam modo illi iustissimi Areopagitæ Athenienses, qui non, nisi nocte, Iudicia sua exercebant, & simplici denuntiatione, sine omnibus affectibus, & passionibus causas proponere præcipiebant, & sine omnibus respectibus, magnum & paruum, iustissime iudicabant. Hæc autem eleuatio à terra, non debet intelligi, quod pertineat ad excellentiam honoris, sed magis ad maximam impositionem grauisissimi laboris. Si enim supremus Iudex eleuatus est in crucem afflictissimam, proculdubio etiam Iudex particularis, debet eleuari in cru-

Areopagitæ.

Iustus Iudex.

312

cem laboriosissimam, unde etiam iuramenta sua faciunt ante imaginem Crucifixi, & in iudicijs suis habent, & tenentur semper habere imaginem Crucifixi. Insuper & omne iuramentum, quod finem imponit omnibus controuersijs, excipiunt ante imaginem Crucifixi, non aliam ob causam, nisi vt ex auidua Crucifixi representatione, inueniantur illi addictissimi sua imitatione. Quia solus Crucifixus noster est supremus Iudex, viuorum & mortuorum, cui omne iudicium Pater dedit in manus, & ideo per illum solum Reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Quapropter sic illi debent adherere, vt possint absque omni simulatione, eorum Leuculorum aureorum, Throno Salomonis immobiliter adherentium, figuram in seipsis implere. Ac imprimis debent esse Leuculi, audacia & fortitudine, Leonina præditi, vt impleatur in illis Propheticum illud. Leo rugiet, quis non timebit, aut quis non pauebit, ad occursum eius? Quapropter & tu noli quærere fieri Iudex, si non valeas virtute interrumpere vitia.

Debent quoque esse Aurei, id est, ex omnibus alijs hominibus præcipui, sicut aurum est ex omnibus metallis præcipuum. Qui ergo non est aureus, non est bonus Iudex, facile enim potest fieri aua-

Leuculi.

estiu

Aurei.

rus,

rus, quandoquidem hæc verba facile possunt com-
mutari, per vnus literæ transpositionem, quæ si-
gnificat quamlibet minimam munerum receptio-
nem mentem Iudicis facillimè immutantem, &
peruertentem. Absit ergo vt inueniatur aliquis
Iudex avarus, qui omnino debet esse Aureus, & ab
omni cupiditate, sic alienus, vt nihil ad se ad mittat,
vel æris, vel argenti, vel auri alieni. Si enim ali-
quid admiserit, iam aurum eius versum est in sco-
riam, & iam factum est indignum, tam præclaro
Throno Salomonis, in quo omnia facta fuerant ex
auro purissimo, & fuluo nimis.

Sed fortè dicent aliqui ex Iudicibus. Quid er-
go comedemus, aut quid bibemus? Nunquam
equidem talem vocem debent emittere aurei Iudi-
ces, quia nunquam talem rugitum, emittebant illi
aurei Leunculi. Erant enim fusiles nullo cibo, nul-
lo potu, nulla contentatione indigentes, & hoc ip-
sum denotantes, quod sicut in fusili nihil est va-
cuum, sic in Iudice nihil debet esse Auarum, sed
sicut fusile semper est plenum, sic oportet Iudicem
fieri, sua personali sorte contentum. Non enim i-
deo Iudices sunt instituti, vt sibi ipsis nouas diui-
tias acquirant, sed vt alienas possessiones & facul-
tates, ab omnibus iniurijs tueantur, & defendant.

Quemad-

Fusiles.

Iustus Iudex.

33.

Quemadmodum autem Leunculi aurei, omnes quatuor pedes, in gradibus Throni fixos habebant, sic Iudices, & manus, & pedes Cruci Iesu Christi affixos debent habere, vt possint cum Beato Paulo dicere. Christo confixus sum Cruci. Ac imprimis debet dextera vniuscuiusq; Iudicis affigi Cruci Christi, per amorem bonorum etiam ex malis ad bonitatem conuerforum. Talis fuit dextera IESV CHRISTI, quæ non solum in vita semper fuit extenta, ad leprosos mundandos, ad mortuos resuscitandos, ad surdos, mutos, cæcos, & Paraliticos curandos, ad impios iustificandos, sed etiam in vltimo vitæ termino, sic fuit extenta ad latronem, ad dexteram suam pendentem, quod quamprimum corde contrito, veniam scelerum suorum petijt, statim omnia peccata illi dimisit, & oblitus conuictorum, quibus recenter ab eo fuit impetitus, hæredem paradisi illum constituit, dicens illi: AMEN DICO TIBI, HODIE mecum eris in Paradiso.

Sed & sinistra vniuscuiusq; Iudicis, debet firmissimè affigi Cruci CHRISTI, odio impiorum, quos sic debet persequi, vt sinistram suam, nunquam retrahat, a latrone incorrigibili puniendo. Ecce enim iustus Iudex, in ipso die copiosissimæ

Affixio dextera.

Affixio sinistra.

E

redem.

Christianus
Andricho-
mius.

redemptionis, & summæ propiciationis, impenitentem latronem condemnauit, atq; interminabilibus inferni pœnis adiudicauit, cuius rei extat etiam nunc horrendum testimonium, illa magna scisura in rupe Golgotana, sub Cruce sinistri latronis facta, quæ tanta est, vt humani corporis crassitiem facillè capere possit, profunditas verò tanta, quod ab huius rei curiosis demissa bolide nequaquam potuerit inuestigari, vt verisimile sit eam vsq; in infernum patere. Et quemadmodum latroni dextro via per CHRISTI mortem ad cælum referata est, ita per huius petræ scisuram latroni sinistro, (vt olim rebelli Chore) viam in infernum apertam esse. De hac scisura scribit Eusebius, quòd Lucianus Antiochenus Præbiter, vir moribus; continentia, & eruditione præcipuus, ad Tribunal Iudicis adductus, coram præfide & populo insigni oratione Christianæ Religionis rationem reddens, etiam hanc scisuram nominauit. Semper itaq; sit extenta Sinistra Iudicis, contra impios, æmulandos sinistram Supremi Iudicis, vsq; ad mortem, odio impium, & impietatem prosequentis.

Affixio pedum.

Ne autem ab hoc Tribunali iustissimi Iudicis audeant pedes Iudicum dimoueri, & hi quoque

sunt hr-

sunt firmissimè affigendi. Hic autem Iudex pedem suum dextrum affixit Crucis Christi, qui solet perseverare ad debili temporis determinationem quoadvsque omnium controuersiarum, faciet determinationem. Illi enim detrahunt dextrum pedem à Cruce Christi, qui ante præfixum tempus relinquunt iudicia, vel propter sua negotia domestica, vel ne interfint aliquibus intricatis, & magnis actionibus Potentum, à quibus dum timent odium, vel periculum, vel aliquod damnum, apertè monstrant, quod pedi suo conuiuent.

Quod si dextrum pedem non licet à Cruce Christi, & arcta via salutis amouere. Quid putas, vtrum liceat sinistrum abstrahere, & mittere in viam latam perditionis? Nequaquam certè, verumtamen hoc faciunt hi, qui tempora iudiciorum cōuertunt in luxum conuiuiorum, qui dum causis pauperum & afflictorum deberent intendere, solent commestationes sectari, & ebrietates miscere, quibus grauati fere semidormientes, solent causas afflictorum audire, & vix semiuigilantes decreta formare.

Cùm autem Supremus Iudex etiam latus suum apertum habeat, & ex illo sanguinem, & aquam fundat, hoc ipsum iudicibus particularibus necessarium esse indicat.

Affixio sinistri pedis.

Apertio Lateris.

Hic autem latus apertum habet, qui viscera misericordie & charitatis, omnibus ad se venientibus demonstrat, fundens ex illis, & sanguinem vindictæ contra malos, & aquam refectionis ad reffocilandos afflictos, vtrumque enim hoc munus charitatis est. Quamuis enim latetur Iudex vindictam videns, & manus suas lauet in sanguine peccatoris, tamen hoc facere debet, non ex crudelitate, quæ nullum locum debet habere in ipso, sed ex mera charitate, qua debent abundare viscera eius, vt quamuis sit inimicus causæ, sit tamen amicus personæ. Ex eodem quoque latere, debet profluere aqua consolationis & refectionis, hominibus afflictis, & amaritudine iniuriarum repletis.

Cum autem sciamus illos Aureos Leuculos, etiam caudas habuisse affixas Throno Salomonis, facile conijcere possumus, quod his caudis suis nihil aliud innuunt Iudicibus, nisi vt nunquam à se remoueant memoriam mortis, & extremi finis sui, in quo iustissimus Iudex horrende, & cito apparēs, durissimo Iudicio contēdet cum ipsis dicens: ECCE EGO paravi in Iudicio thronum meū, vt videam vestrā æquitatem. Ecce iam ponam in pōdere Iudicium, & Iusticiam in mensura. Quare cum essetis ministri mei, non rectè iudicastis? & quare non cu-

stodistis legem Iustitiæ, neque secundum voluntatem Dei ambulastis? Sit igitur pars vestra cum illis inueteratis dierum malorum, qui innocentem Suzannam iniquissimè iudicauerunt, sit pars vestra cum illis peruersissimis Iudicibus, qui me ipsum iniustissimè condemnauerunt, & inter iniquos ad crucifigendum deputauerunt, & iam nunc recedite à me, operarij iniquitatis, qui debuistis fieri custodes Iustitiæ, & executores æquitatis.

Quod autem reliquum est, necesse est, vt Iustus Iudex sic eleuatus à terra, & iam affixus Cruci Christi, OMNIA TRAHAT AD SEMETIPSUM. Quod tunc fiet, quando omnia statuta, omnes Constitutiones committiorum, omnes libros legum, omnia decreta maiorum ante oculos habebit, & iuxta illa Iudicia sua exercebit.

Magis autem tunc ad se trahet omnia, quando pœnas, quas malis infligit, ad semetipsum trahet, reputans in animo suo, quòd ille pro suis grauioribus peccatis, dignus sit maioribus pœnis coram Deo, qui nullum malum vult impunitù fieri. Quapropter, debet contra semetipsum Iudicium Secretum instituere, & debet seipsum acerrimum vitiorum suorum instigatorem, & Iudicem, & executorem præbere, si vult pœnas æternas euadere.

Omnia traham ad meipsum.

Trahet etiam omnia ad seipsum Iustus Iudex, dum honoribus, dignitatibus, & retributionibus, quas ipse aliorum virtutibus decernit, seipsum incitabit, ad acquirendos illos æternos honores, & obtinendas ineffabiles cælestes dignitates, atq; diuinas retributiones, quibus nimis honorati sunt amici Dei, qui pro Iusticia agonizabant usq; ad mortem, ut possent placere Iudici vniuersorum, qui cum acceperit tempus, etiam Iusticias iudicabit æquissima lance Iudicij, & probatissimo pondere Sanctuarij cælestis. Tunc enim Statera Sanctæ Crucis apparebit in cælo, quæ amicos Crucis Christi, & imitatores Crucifixi ineffabili consolatione replebit, & usque ad æternam beatitudinem suo dextro brachio sublimabit. Omnes autem inimicos Crucis Christi in enarrabili terrore concutiet, & sinistro brachio suo, deprimet usque ad inferos, ad æternam & nunquam terminabilem damnationem?

Caveat ergo vnusquisque Iudex, ne latum quidem vnguem, à Cruce Iesu Christi discedat, ne forte in illo extremo examine appensus in statera, inueniatur minus habens. Minus autem habebit, si aliqua dictio vel Sillaba vel Litera, ex supradicta Sententia Saluatoris, illi defuerit. Minus habebit, si NVNC non habebit, hoc est, si debita diligen-

tia in exequendis Iudicijs suis carebit.

Minus habebit, si IVDICIUM habebit, & MVNDI non habebit, id est, si non considerabit quod Iudicium exercet de minore mundo, de quo rationem reddet in conspectu Supremi Iudicis, id-que coram toto mundo.

Minus habebit, si laqueis Iusticiæ tantum laqueabit muscas, & culices, dimittet autem bruchos & crabrones. Minus habebit, si censura ipsius vexabit columbas, & dabit veniam coruis. Minus habebit, si fur parvus Crucem sceleris feret, magnus autem purpuram, & diadema obtinebit. Hic enim directè peccat, contra principale thema iudiciorum suorum, quod nullum aliud est, nisi vt Princeps huius mundi eijciatur foras.

Minus etiam habebit, si non fuerit eleuatus à terra, parcens carni & sanguini, parcens amicis & cognatis, atque etiam his, à quibus beneficia accepit, vel expectat.

Minus habebit, si hæc omnia, quæ in alios exercebat, ad seipsum trahere negligebat. Qui autem minus habentes inuenti fuerint, proculdubio quoddam facies illorum commutabuntur, & cogitationes eorum conturbabunt eos, & compages renū eorum soluentur, & genua ipsorum ad inuicem collidentur,

dentur, quia tunc decreta illorum cassabuntur, quia subselia illorum euertentur, & illi ipsi seuerissimo decreto, intollerabilibus poenis in æternum deputabuntur. Qui autem satis habentes, inuenti fuerint, hi iudicabunt nationes, & dominabuntur populis, & transferrentur inter Thronos cælestes, in quibus sedet Dominus, qui iudicat æquitatem, quàm libentissimè videt vultus eius. Quem nobis omnibus benignum & placabilem, dignetur ostendere hic speciosissimus forma, qui cum DEO Patre, & Spiritu Sancto, viuit, & regnat, in sæcula sæculorum.

AMEN.

F I N I S.

